Ч. 123. Львів, Четвер дня 4 (16) червня 1898. Річник II.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австрії:
на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . 3 р. ав.
на місяць . . . . 1 р. ав.
За границею:
на цілий рік . . 20 рублїв або 40 франків
на пів року . . 10 рублїв або 20 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских съвят о год. 8-ій пополудни.
Редакция, адмінїстрация і експедиция »Руслана« під ч. 9 ул. Коперніка. — Експедиция місцева в Аґенциї Ляндовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїні 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

З недавної бувальщини.

Було се в першій половинї 1894 р., в часї коалїцийного кабінету. Рускі посли державної ради поділились тодї вже на два табори. Романчук і Телишевский відскочили від руского клюбу і прилягли до нескристалїзованої ще в тім часї антикоалїциї славянскої, прочі посли держались проґрами так званої »нової ери«.

В тім часї і велась між рускими послами державної ради оживлена дискусия про хосенність або безхосенність одного або другого напряму полїтичного. З дискусиї сеї пригадуємо собі докладно один висказ пос. Телишевского, котрий уявив собі, що сполукою всїх руских сторонництв в краю, не виключаючи москвофільского, галицка Русь зможе найскорше і найпевнїйше добити ся своїх прав. Телишевский сказав тодї одному з руских послів як найвиразнїйше, що народовцї, сполучившись в одну фалянґу з москвофілами, сих послїдних не лише запряжуть до свого воза, але в короткім часї знищать їх навіть до накорінка. Телишевский мав іменно надію, для справи народовецкої позискати провінціональну руску інтелїґенцию, через те з'ізолювати штаб львівских москвофілів, а відтак вже з всякою легкостию посїсти їх заборола і розсадники, як »Народний Дім«, »Ставропіґию« і т. д.

Посли-новоеристи не псували Телишевскому сего наполеоньского пляну і звязаних з сим пляном надій на пурифікацию галицкої Руси. Телишевский вірив так сильно в свій стратеґічний талант, що не розумів навіть нїяких контрарґументів. Перенявшись тим пляном, Телишевский кинув небавом цїлу раду державну до коша, не являв ся вже на засїданях і здаралось — звернув всї свої труди і заходи на »консолїдацию« всїх руских і неруских фракций в краю.

Небавом відтак почалась акция в тім напрямі. Слїдувало проголошенє »принципіяльної« полїтики в Бібрцї, а за сим пішли всякі збори полїтичних товариств і віча в краю, поки аж чи не весь загал інтелїґенциї Руси не переняв ся рускою Gemeinbuergschaft, подібно як нині всї нїмецкі фракциї переняли ся ідеєю нїмецкої солїдарности під проводом Шенерера і Вольфа.

Ми були би не згадували сих подій з недавної нашої сумної бувальщини полїтичної, як би не обставина, що наполеоньский плян Телишевского виконаний дуже старанно Романчуком, не тілько не принїс галицкій Руси сподіваного добра, але зробив цїлковите фіяско! Галицка Русь не одержала з рук сконсолїдованих полїтиків нї одної дрібки своїх прав, нї одної рускої институциї, а москвофільска фракция не лише жиє дальше посеред нас, не лише точить здорові соки руского орґанїзму але — она скріпилась навіть і верховодить цїлою консолїдациєю.

Кінцї великого полїтичного рахунку не зійшли ся! Теля вовка не піймало, — отрута нас не уздоровила, але розвельможнила ся в цїлім народнім орґанїзмі.

І здавалось би, що по такій наглядній невдачи сконсолїдовані народовцї отверезять і отямлять ся; що они зрозуміють не лише безхосенність але і шкодливість своїх заходів; що побачать виразно, що не »kozak Tatarzyna a Tatarzyn za łeb trzyma«, тим більше, що в тих трех лїтах »ери консолїдацийної« могли пересьвідчити ся, що Марков від своїх принципів не відступив нї на одну йоту, коли противно прапор народовецкий похилив ся дуже низенько, а на нїм народовцї власноруч затерли сьвяту свою клич: самостійність народу руского від московского.

Сталось однакож инакше. Сконсолїдовані народовцї не стямились і по сих трех роках тяжкої служби в наймитів московских. Послїдне віче у Львові дало нам повний доказ, що значна частина народовців ходить ще заєдно мовчки в ярмі московскім та що грубо помиляють ся ті, що хоч би і в »Руслані« просьпівали вічну память нашій консолїдациї.

Ось недавно мали ми нагоду говорити з пос. Окуневским, тою видимою главою полїтики консолїдацийної в державній радї. Ми поставили єму перед очи послїдні пригоди з львівского віча і відчитали єму статї »Ґалїчанїна« під заголовком »Борба двох ідей«, де Марков просто глузує собі з цїлого движеня рускої письменности, порівнюючи розвій рускої письменности з розвоєм провансальского нарічія і вмовляючи в своїх читателїв, що цїле змаганє лїтературне Русинів є лише »інтриґою« польскою, видуманою на розбитє великої Руси від Карпат по Манджурию. А що почули ми з уст пос. Окуневского? Ми почули знов утопію Телишевского, що: »Пождїть лише, а побачите, ще, як Марков і всї єго асеклї будуть нам служити«.

Розмову сю з пос. Окуневским ми рішили ся подати до прилюдної відомости, щоби дати доказ, що з очий сконсолїдованих народовців злуда ще не злїзла і що сконсолїдовані посли заєдно ще маячать про якесь перехитренє москвофілів. Дарма, що консолїдация велїла батькови консолїдациї упасти в пятьох округах виборчих; дарма, що консолїдация ся так веде справи, що приміром в Тернопільщинї при теперішних виборах за натовпом всяких руских кандидатів готов вийти послом п. Заґурский — консолїдация бреде дальше, побита слїпотою і — по нашій думцї — нема надії, щоби сконсолїдовані народовцї вимотали ся так скоро з сего неводу, в котрий їх затягнув одинокий хитрий Малорос на галицкій Руси — Богдан Андриєвич. Не поможе п. Романчукови і радикальна течійка, котрою він пробує

3

Така єї доля.

Оповіданє **Ю. Варчина.**

(Дальше.)

Я радила ся людий: казали, що зле роблю, що скривджу сироту. Я сказала се Степанови, а він троха обрушив ся, та й каже:

— Або то твоє господарство таке, що двох зятїв не помістить ся? Приймай другого зятя і до Юстини!

Я зрадїла. Нехай буде і так. А на другий день прийшов Івась, запили справу та пішли до протоколу. Я тимчасом втихомирювала людий, що менї просторікали за Юстину, що приймемо і другого зятя до неї та казала, що справимо два весїля в купі. Дочув ся про се і чоловік, бо зараз парубки до него посилали питати ся, чи приходити. А він зараз до мене — але лагідно:

— Якжеж то, жінко, буде з тим весїльом подвійним: чи пожичиш в сусїди другу дїжу, чи ждати буде одна, аж злїзе з неї друга?

— Як то? — питаю.

— Ну, та як то? Чи одній будуть сьпівати сиротиньскої, а другій веселої?

Я вже нїчого не сказала, лиш сплакала, бо вже знала, що з таких двох весїль, де одна молода — сирота а друга, що має батька і матір — то вийшла би баламутня, та ще люди взяли би нас на язики. От ми відложили виданє Юстини на опісля, а Гапунї справили весїля таки зараз. Се було в осени. Прийшли зимні мясницї, та були якось такі короткі, що нїхто і не женив ся. Минули Великодні сьвята: знову люди почали трафляти ся до Юстини. Я все говорила, що прийму другого зятя до неї. Я зачепила про се чоловіка. Як не розсипле ся:

— А я тобі де возьму гроший на весїля? Хіба не знаєш, що за тамте трунки ще не заплачені? Певно!? На переднівку тобі весїля забагає ся! Чи то ми такі богачі, щоби нам хлїба збувало, та годували голоту на передновинку! А дївка тобі постаріла ся чи... — Тай ще наговорив менї таке, що й встид згадувати. А Юстина чула се, та хоч би вам словом за собою обстала! Анї не відозвала ся.

Я спаленїла на сю єго бесїду і дала спокій. Нехай опісля — дасть Бог осени — будемо видїти, бо менї моєї Юстинки таки жаль. От сирота! Як би небіщик жив, не дозволив би він на такий встид своєї сирітцї.

Прийшла осїнь — прислали люди знову старостів. А мій за шапку тай за двері. Анї собі говорити не дав. Тілько єго бесїди: »Дайте менї чисту годину! Я не маю звідки весїля справляти, я ще з тамтого не виплатив ся!«

Якжеж менї бабі було самій орудувати. А то був би встид на цїле село, і менї і Степанови, що ось баба ним орудує. Пійшли люди, та вже видїли, що Степан не хоче зятя до неї — себ то Юстини — приймати, а хоче єї видати з дому. Зараз таки сеї осени прислав за нею вдовець Луць Канюка.

Мав пятеро дїтий; одна дочка вже доросла таки в рівних лїтах з Юстиною.

Заплакала бідна Юстина на таку сватьбу. Тодї я вперше від неї почула, що она обізвала ся за собою.

— Мамуню, — каже — чи то я вам хлїба переїм, щоби ви мене за такого старого видавали. Єму і жінки не треба, а трумни!

Жаль менї стало бідної і я не дала єї за Луця.

Пішла иньша — та живе і доси за ним щаслива; дїти повінчали на бік, а она собі господиня, аж любо.

Опісля знову трафляли ся люди. Раз она не хотїла, раз я, а найбільше мій чоловік. Все перебирав: сей такий, а в того нема на чім жити, у тамтого дїтий шмат...

Тягнуло ся таке зо два роки, а тимчасом і друга Кася доросла. От до сеї живо люди тра-

оживити згниличений в нутрі орґанїзм, та висилає в Тернопільске против Франка — Будзиновского! І найхитрійші Окуневскі, Олїйники, Будзиновскі (vivat sequens) нїякими штучками не оживлять гнилого трупа, а безхарактерність і лїнь нїчого не збудують.

По нашій думцї, упливе ще дуже багато води в Днїстрі, заким рускі народовцї відріжуть поли від руских ренеґатів. Таж недавно в »Дѣлї« довело ся нам читати, що о. Давидяк, хоч єго сам »Галичанин« найвиразнїйше в сьвітї назвав москвофілом — чистий як хрусталь народовець! Таким народовцем є і колишний паломник петербурский з Жовкви, таким народовцем буде небавом і о. Курдидик, що плював на Шевченка. Нам передстоїть ще тяжка робота, заким з табору нашого зможемо вимести гниль кацапску. Тому не подаваймось фантазиї, мов то львівске вїче було смертоносним ударом для москвофілів, а радше даймо віру »Дѣлови«, котре в тім вічи побачило триумф консолїдациї. З'умів Шенерер прусофільским своїм тероризмом обмотати австрийских Нїмців, то з'уміє москвофільский терроризм Маркова ще довго водити за ніс наших »принципіяльних« полїтиків. Сумна се правда, але — правда...

З социяльної економії.

Найновійший закон промисловий в Вікторії.

(Конець.)

Друга, ще більшої досяглости, користь, яку законодатною дорогою в Вікторії осягнено, є проба обмеженя довільности контрактів робітничих через примусове означенє minimum платнї.

Примушуванє працьодавців до minimum платнї, згідною з вимогами справедливости, було почитане досить загально за річ зарівно пожадану, як і неможливу до переведеня серед нинїшних обставин. В виду сего сьміливий крок наперед, який супротив всяким недовірям і сумнівам поставлено в Вікторії, сли покаже ся практичним, може набрати перворядного значіня. Пригляньмо ся дотичним параґрафам нового вікторияньского закона. В §. 16. постановлено, що в фабриках або якихнебудь заводах нїхто цїлковито не може бути затруднений за низшу платню, як за 2 ш. і 6 пенсів (1 злр. 50 кр.) тижнево. Що правда є се платня дуже низка; але не в високости означеного minimum платнї лежить значінє закона; лежить оно в тім, що закон робить перший перелом в засадї, що законодавство не може вдирати ся в сферу договору платнї і приватного контракту. Попри се має сей закон і практичне значінє. Лучає ся прецінь, що молодї робітники, ученики і т. п. або не одержують нїякої надгороди в грошах, або низшу від сего minimum, яку закон у Вікторії означив.

Впрочім законодавцї не обмежили ся лиш до сеї одної подрібности, йдуть они значно дальше. В §. 15. постановлено, що нїякий підприємець, що займає ся продукциєю одежи, обувя, печива і меблїв не може давати робітникам занятим в варстатах і фабриках, як і поза ними, низшої платнї від такої, яку визначить осібна комісия, зложена з представителїв підприємців і робітників. Таку комісию кождого часу покликати може до житя ґубернатор. Має она складати ся найменьше з чотирох, найбільше з десяти членів і предсїдателя. Половину членів вибирають властителї фабрик і варстатів, половину робітники. Коли заходили би які перепони або оніжденя у виборі, тодї само правительство іменує членів комісиї. Тоті члени мають вибрати предсїдателя, не належачого до нїякої партиї, а правительство єго затверджує. Наколиб до 14 днїв не вибрано предсїдателя, іменує єго правительство. Ся комісия по розслїдженю обставин установляє minimum заплати для всїх катеґорий людий, занятих в дотичній продукциї. Ухвали єї мають бути списані четними буквами латиньскої азбуки і вивішені в льокалях на отвертім і доступнім місци. Окрім сего примірник сих ухвал має бути оказаний через підприємця кождій людинї, працюючій для него поза фабрикою. Для тих має комісия означити платню від штуки, а для людий затруднених в фабриці може означити після власного осуду і потреби платню так від штуки як і від часу.

Постанови комісиї обовязують обі сторони від дня комісиєю означеного, однакож не скорше, а в 14 днїв після порішеня ухвали. А обовязують так довго, доки їх не відкличе нова комісия.

Також має комісия рішати, скілько учеників вносше 18 лїт може бути занятих в дотичних підприємствах і якою має бути найнизша платня.

Переступленє сеї постанови має бути каране: перша кара може сягати до висоти 10 ф. штерл., друга до 25 ф. штерл., третя і дальші від 50—100 ф. шт.: по третім переступленю установи шеф інспектората має назвиско дотичного підприємця вичеркнути з реєстра урядового.

З початку, коли сей закон мав увійти в житє, було чимало ґаласу і крику. Балакано з страхом о реакциї, о обмежуваню вільности, о загроженю індивідуалїзма і т. п. річах — фрази се добре відомі від сотки лїт. Но мимо сего комісиї впроваджено. На разї мають они провізоричний характер, є се наче проба. Однаковож доси приносить ся проба добрі наслїдки. Недавно тому установлено minimum платнї для робітників обоєго пола в віддїлї одежи. Робітники за 8 годинну працю мають одержувати 7 і пів шилїнґів (4 зр. 50 кр.) дневно, а робітниці старші над 18 лїт 3 ш. 4 п. (2 зр.) денно. У віддїлї обувя визначено для мущин платню денну 4 зр. 50 кр. — а для женщин платню 20 шилїнґів (12 зр.) за 48 годин тижневої працї. Перший мінїстер Турнер висказав до кореспондента Daily News, що розвиток обставин, які витворюють ся в Вікторії на підставі послїдного закона промислового, є дуже інтересний. Що найцїкавійше: за новою методою заявляють ся властителї великих фірм.

»Ви на добрій дорозї — сказав один з них до мінїстра—ми зі свого боку не маємо нїчого против того щоби наші робітники одержували добру платню; але нехай би всї фірми без виїмки були до такої платнї з'обовязані, а через се втратилиб можність шкодженя нам коштом робітників, що в них затруднені«.

Вісти полїтичні.

Найвисше заряджене, котрим розвязано австрийский парлямент, достаточно оправдує послїдні події парляментарні. По відкиненю внесеня п. Мілєвского показало ся, що парлямент є неспосібний до працї і що обструкция заволодїє в нїм. Хід послїдного засїданя доказав наглядно, що обструкция та прибрала революцийний характер і що під охороною ненарушимости посольскої в парламентї підюджує людність вже не против правительства але против династиї і держави. В таких услівях дальші засїдання не принесли би нїякої користи. Правительство, котре до послїдної хвилї не тратило надїї, що бодай деякі уміреннїйші сторонництва опамятають ся і висвободять ся з під тероризму Шенерерів, пресьвідчило ся в кінци, що парлямент не перестане бути місцем безкарної пропаґанди антидержавних струй і для того рішило ся імити одинокого средства, т. є. відроченя палати. Відрочено палату, а не замкнено мабуть тілько для того, щоби квотова депутация не втратила своїх мандатів і могла дальше вести свої переговори. Як довго потреває відроченє, годї на певко означити; загально уважають, що парлямент збере ся в осени. Однак нам здає ся, що сли відроченє парляменту наступило по причинї єго неспосібности до позитивної роботи, то нове скликанє того самого парляменту, хотьби аж в осени, не дає нїякої поруки, що тодї буде він вже спосібний до такої роботи.

Розуміє ся, що правительство буде за той час робити всякі можливі стараня, чи не удало би ся дійти до якого порозуміня з сторонництвами. Від вислїдку тих старань буде зависїти безперечно не тілько речинець скликаня парляменту, єго судьба, але імовірно і правильний розвій конституцийногв житя в Австриї. Певних гороскопів на будучність нинї нїхто не може ставити, а також не можна дивувати ся і ріжним голосам в прасї нераз просто суперечним. В так замотаній ситуациї годї предвидїти, який буде з неї вихід. Впрочім тепер справи так стоять, що нїхто навіть не намагає ся глянути в дальшу будучність. На разї вся праса і всї полїтичні круги застанавляють ся виключно над доконаним фактом відроченя парляменту і всякий старає ся єго пояснити по свому. Праса, що стояла по сторонї правиці і правительства приписує вину за відроченє опозициї а опозицийна правиці. Деякі визначнїйші голоси ми тут наведемо. »Fremdenblatt« доказує, що позаяк послїдна нарада предсїдателїв клюбів доказала, що яка небудь пожиточна праця в парламентї є неможливою і що про вибір язикової комісиї нема що й думати, правительство мусїло відрочити парлямент. Будучність парляменту лежить предовсїм в тім, чи настане здоровий полїтичний розсудок та чи побідить поважне чувство патріотичного обовязку ті безнастанні юджења радикальні. По конференциї предсїдателїв клюбів парлямент зголосив сам своє банкротство. Заволодїв в нїм радикалїзм і здавив всї австрийско-державні почування. А хоть п. Крамарж в послїдній своїй бесїдї засьпівав парляментови »вічную память«, то не належить все ще тратити надїї, що парлямент таки відживе. Відроченєм парляменту правительство не робить нїкому уступств анї не виступає против нїкого. Правительство зробило тілько се, що в даній хвили було доконечне.

»N. fr. Presse« видить в відроченю парляменту велике убожество кабінету і називає сю роботу полїтикою морфини. Лїкар дає хорому морфину, коли не може вилїчити хороби а хоче втихомирити болї. Так само ґр. Тун відрочує парлямент, щоби не чути крику, але не застанавляє ся над хоробою. Парлямент замкнути втне леда Hinz і Kunz, котрий має фрак з золотим ковнїром. Австриї треба таких мінїстрів, що уміли би отвирати але не замикати парлямент. Тепер всї пересьвідчили ся, що ґр. Тун не має нїякого пляну і питанє заходить, по що він ще стоїть на чолї кабінету. Правительство не зробило нїчого для успокоєня Нїмців, а так довше не може бути. Не парлямент, але ґр. Тун стоїть перед послїдним речинцем. До осени мусить все вияснити ся, полишить ся тілько ганьба, що правиця хотїла повести правительство на дорогу насильства. Сли се правда, що ґр. Тун хоче знова переговорювати з Нїмцями, то повинен скоро брати ся до дїла, бо невдовзї буде запізно.

N. W. Tagblatt старає ся доказати на основі ревеляциї якогось визначнїйшого парляментариста, що правительство відрочило парлямент для того, бо католицке сторонництво і деякі иньші поважнїйші сторонництва домагали ся, щоби правительство повздержало парляментарні спори, котрі до нїчого доброго не доводять а тілько роз'ярують пристрасти і ненавість. За тим поглядом пішло правительство, бож єго посланництвом є миренє. Правительство не могло обоятно приглядати ся тим парляментарним судо-

---

филися, а мій чоловік від разу згодив ся. Пішла — добре єї. А тимчасом моя Юстина старіла ся, от вже єї і двайцять шестий скінчив ся.

Якось люди дізнали ся, що она скаржить ся на свій бік, але я не знала, з чого то. А то єї Степан таке зробив, як опісля признала ся. Та вже і перестали люди питати про ню. А нам знова доросла Мотря — знова ми видали. Осталась при менї лиш наймолодша Марися — та і Юстина. Гапуньку віддїлилисьмо, бо зять часто сварив ся, та все нарікав, що буцїм то на нас робить. Хай єго! не хоче в купі — думаю — нехай дорабляє ся на своїм. Лиха там доробить ся, коли старий дав їм лиш два кусники поля, а она — хирна — ледво може утримати одну ялівку. Та доки ми живемо, то їм загинути не дамо. В нас конї є, то він і не питає, чи єму позволимо, чи нї; запряже і виоре собі і засїє, і дров привезе, і обірник вивезе, а часом возьме конї на фірманку та і крайцара за зарібне не віддасть. А старий буцїм то не знає, тай нїчо не каже.

(Дальше буде.)

рогам. Длятого відроченє парляменту довжні всї радо повитати.

Ostd. Rundschau каже, що ґр. Тун немав причини розвязувати парляменту і що він попросту утїк, бо бояв ся гососованя над язиковими внесенями і хоче дальше управляти против Нїмців. Для нас Нїмців, кличе Ostd. Rundschau не ма нїкого більше в державі і нїчого більше, тілько нїмецкий нарід, котрому пожертвуємо всї наші сили. Удамо ся до виборців.

Vaterland думає, що відроченє є средством котре стремить до успокоєня роз'ярених умів а иньші дальші цїли уважає за виключені. — Deutsches Volksblatt підносить, що одиноким виходом з теперішного багна є заміна централїстичного ладу на народно-федеративний. N. W. Journall домагає ся знова запровадженя загального права голосованя, котре скріпить сили парляменту і правительства.

Наведенєм голосів праси, ми ще зовсїм не вичерпали всїх здогадів про причини, про цїль відроченя парляменту, про наміри правительства або взаімні підозріваня сторонництв про їх махїнациї на будучність. А є сего цїла безлїч. Між иньшими є полїтики, що в відроченю парляменту добачають побіду прихильного Нїмцям напряму в кабінетї; є також і такі, що раді би в відроченю парляменту видїти вже перший крок правительства до приміненя насильних або переворотових средств. Лївиця підозріває, що правиця тисне на правительство, щоби октроювало новий реґулямін палати, а правиця лякає ся, що Нїмцї своїм поступованєм ведуть до абсолютизму. Хто має слушність в тій цїлїй справі, не стоїть великої ваги тепер над тим застановляти ся. Найважнїйшою справою на тепер повинно бути: не хто що зробив, але що випадає зробити. І на се повинні використати час відроченя парляменту так сторонництва як правительство.

В англїйскім парляментї, як звісно появивили ся ріжні проєкти союза Англії то з Америкою, то з Нїмеччиною а навіть з Росиєю. Отже на виводи про союз Англії з Росиєю пригадує »повоє Время« що союз з Росиєю міг би тілько тоді наступити, наколи Англія не забажає посувати ся до північних Хін і коли полїтика Анґлії в Хінах не буде нїколи аґресивною, в противнім разї Росия виступить енерґічно.

В Парижи розпочала ся вчера велика дискусия полїтична, котра порішить о судьбі кабінету Мелїна. Предложено три інтерпеляциї: Мілєранда о загальній полїтиці і дві в справі Драйфуса. При розправі над першою інтерпеляцию робили опозицийні посли закиди Мелїнови, що під єго управою настала полїтика концетрациї, але не знати чи в лїво чи в право і що республиці грозить небезпеченьство. Дебати над сею справою ще не покінчено.

Новинки.

— **Вибори.** В Тернополи відбуло ся в неділю засїданє мужів довіря для кандидатури (польскої) з IV. куриї; ухвалено попирати кандидатуру проф. Пляцида Дзївиньского. Позаяк др. Гладишовский — як доносять польскі часописи — свою кандидатуру відкликав, проте виборча борба відбуде ся межи проф. Дзївиньским а д-ром Франком і, як оповідають, сотрудником »Дѣла« Вячеславом Будзиновским, котрого форсує тепер консолїдацийний комітет. Пану Романчукови вже надоїло вічне паданє, тож в тім случаю зрезиґнував з заспокоєня своєї ненаситної амбіциї, уступаючи місце нїби-радикалови, що забажав слави Окуневского. В кождім разї два радикали против Поляка, се у нас новина, тож після всякої імовірности вийде — Дзївиньский.

— **Рух в товариствах.** Заходом товмацкої філії »Просьвіти« відбудесь в Петрилові дня 19-го червня господарске віче о 3-ій годинї по вечірни. На вічу будуть бесїди: про причину упадку наших хлїборобів, про школи і читальнї і про товариства. — Дня 5-го червня відбули ся в Сколїм селї перші загальні збори новоосноваваної читальнї »Просьвіти«. По довшій промові п. Губчака про значінє читальнї приступлено до вибору видїлу, в склад котрого війшли: о. декан Мартинків яко голова, господар Федь Заяць яко заступник голови. Членів вписало ся на разї звиж 60. — Загальні збори членів ремісничого товариства »Зоря« в Коломиї відбудуть ся дня 19-го червня о 8 год. вечером у власнім льокали в домї Тиндля при ул. Собіского.

— **Стан засївів в Галичинї** — як пише господарска ґазета Rolnik — представляє ся взагалї у всхідній части краю досить відрадно. Лише виїмково в деяких околицях Покутя і Поділя та на північ від Львова жалують ся вже на посуху, що спинює ріст ростин. Озимі засїви добрі. Пшениці лїпші як жита. Вчаснїйше жито вже відцвило. Взагалї вчасні засїви як жита так і пшениці значно лїпші, пізні доси ще не поправили ся мимо сприяючої пори. Дуже красно розвивають ся засїви ярі, особливо ячмена і вівси, а також і ярі жита, котрі місцями лїпше виглядають як озимі. Бобик і горох ростуть доси добре — так само конюшини і мішанки. Особливо на Підгірю і в горах конюшина дуже красна. Що-до шкідників то доносять о мишах в озиминї і в конюшинах зпід Козової з Ходорівщини, хоч як здаєсь ся, їх не богато. В Равщинї і Золочівщинї роблять значні шкоди медведюхи і борозняки. Бараболї покінчено всюди садити і они сходять вже цїлком добре. Пашні бураки посходили токож красно.

— **Фестин і фантова льотерия** на дохід Бурси св. О. Николая в Перемишли відбуде ся дня 19-го червня о годинї 3. по полудни на Замковій горі в Перемишли. (На случай непогоди відбуде ся аж 3. липня с. р.) — Від Видїлу Бурси св. О. Николая в Перемишли. *Г. Цеглиньский* предсїдатель, *Т. Кормош* секретар.

— **В справі судових практикантів** видав мінїстер судівництва розпорядженє, на підставі котрого суди апеляцийні задля недостатку сил можуть приймати на практику окінчених правників з другим іспитом правничим, але під услівєм, що зложать третий державний іспит в часї 6-місячної практики.

— **Скритоубийство.** Перед краківским трибуналом судиїв присяжних відбула ся онодї розправа против Щепана Ґоленця, 35-лїтного зарібника з Чхова, обжалованого о злочин убийства, сповненого на особі Мариянни Ройковскої, і против 80-лїтного старика Станислава Ґрабковского, обжалованого о співучасть в тім злочинї. Як акт обжалованя виказує, то дня 4-го марта вийшла Ройковска з Чхова до сусїдного місточка Бжеска, для полагодженя своїх правних справ у адвоката, і більше до дому не вернула. Підозрінє жандармериї упало відразу на Ґоленця, бо він процесував ся вічно з погибшою о ґрунт і нераз грозив їй словами: тобі смерть, а менї кримінал! Судове слїдство виказало дальше, що Ґоленець напав підступом на Ройковску в лїсї, коли она вертала з Бжеска, перевернув на землю і окрутив хусткою єї шию, а відтак придусивши колїнами зломив 11 ребер, грудну кість і позбавив єї житя. По доконанім злочинї пішов до коршми на горівку, а відтак до дому, де донїс Ґрабковскому, що »вже стало ся« і витягнув єго до лїса, щоби трупа в корчах закопати. — По переведеню розправи засудив трибунал Щепана Ґоленця на кару смерти через повішенє а Станислава Ґрабковского на 5 місяців вязниці.

— **Др. Савчак**, член Видїлу краєвого, їздив в справі кас Райфайзенівских до Чехії, Нижної Австриї і на Моравію, де істнують такі каси вже від давна. Повернувши в понеділок з своєї інформацийної подорожи, др. Савчак зложив краєвому маршалкови просторий мемориял в згаданій справі.

— **Дрібні вісти.** Концерт панни Крушельницкої в Стрию відбуде ся дня 19. червня. — Раду громадску в Глинянах розвязано дня 13. червня. Правительственним комісарем установлено п. Роєка. — Дня 5. червня згоріло в Крехівцях під Станиславовом десять загород, причім 5-лїтна дочка господаря Гаврила Жилюка втратила житє в огни. — У Львові має небавом повстати міска каса щаднича і банк заставничий, щоби станути в поміч убогому населеню Львова і хоронити єго від жидівскої лихви. — В місточку Біот, в Франциї, завалив ся онодї дім і під румовищем найшло смерть 30 осіб. — Недалеко стациї Амбростієвск на шляху зелїзниці служевско-ростовскої в полудневій Росиї, зійшов ся поїзд особовий з товаровим, наслїдком чого льокомотива і 8 ваґонів є поторощені, три подорожні убиті і кількох ранених.

— **Померла:** Анна з Васильковских Княгиницка, вдова по пок. пароху, дня 11-го червня в Плавю, в домі о. Ю. Лучаковского.

Телєґрами.

Прага, 15. червня. »Politik« доносить, що правительство на основі §. 14. оголосить буджетову провізорию і закон о податку від продажи цукру, з котрим стисло вяже ся управильненє платнї урядникам. — »Hlas Naroda« доносить, що правительство перед осїнною сесиєю оголосить новий реґулямін палати на основі §. 14. »Narodni Listy« є певні, що ґр. Тун запросить в лїтї нїмецких і ческих мужів довіря на нараду.

Відень, 15. червня. Ґр. Ґляйспах на власне бажанє має бути відкликаний з становиска президента апеляциї в Градци, а стане президентом апеляциї в Інсбруку або президентом сенату при найвисшім трибуналї.

Відень, 15. червня. Всї сторонництва парляментарні оголосили вже свої комунїкати, в котрих зазначують своє поступованє, свої домаганя і услівя під якими хотять працювати в парляментї. Сторонництва парляментарної більшости оголосили один спільний комунїкат, сторонництва опозициї видали осібні комунїкати, але годять ся всї на нїмецку »Gemeinbürgschaft« і признають потребу безнастанного контакту навіть в часї відроченя парляменту в цїли спільної тактики поступованя і однодушність опозициї при жаданю відкликаня язикових розпоряджень. Екзекутивний комітет правиці мав два проєкти манїфесту, один Крамажа в острійшім тонї а Яворского в лагіднїйшім. Згоджено ся на сей послїдний начерк. Манїфест більшости оповіщує свої жертви і змаганя в цїли допроваженя парляменту до позитивної роботи; висказує жаль, що меньшість не давала нїяких виглядів на полагодженє навіть найбільше некучих законів, а навіть можна було сподївати ся, що завдяки реґулямінови опозиция не допустить до нїякої роботи, а палата стане видовищем бурливих сцен. Вина за теперішний невідрадний стан не паде на більшість. Вкінци заявляє, що правиця і дальше є готовою понести для правительства всяку жертву о стілько, о скілько не буде перечила єї становищу висказанім в начерку адреси з 1897. року.

Будапешт, 15. Помер тут президент палати панів Тот, в 66 році житя.

Петербург, 15. липня. Цар в товаристві ґр. Муравєва приїде до Відня на ювилей цїсарский.

Париж, 15. липня. Мелїн при розправі над полїтикою кабінету одержав більшість лиш 12 голосів. Говорять, що кабінет подасть ся до димісиї. Новим президентом став би Рібо.

Царгород, 15. червня. Чорногорцї допустили ся насильств і переступили турецку границю. — Росийский корабель »Цар« переїхав через Дарданелї з 500 вояками на Крету. — Вірменьский патріярх подав ся до димісиї.

Мадрит, 16. червня. Правительство заперечує поголоски, що американьскі кораблї находять ся вже в заливі Сантхаґо, а про висадженє американьских войск на Кубі і про занятє Американцями Мариньских островів не ма нїяких відомостий. — Мінїстер заграничних справ заявив перед дневникарями, що о мирних переговорах не може бути бесїди, а положенє Манїлї не є так зовсїм зле, бо ґубернатор Авґустін розпоряджує 20.000 вояками і 199 пушками. З Гавани доносять тут, що ґен. Пандо зарядив на много точках полудневих берегів Куби всякі средства осторожности, щоби можна було лекше повздержати висаджуванє американьских війск на Кубу. Іспанцї мають на Кубі 114.000 вояків. — Сподївють ся, що в коротцї приїде до Мадриду Дон Карльос.

Ню-Йорк, 15. червня. В Сан Антоніо, в провінциї Тексас зорґанізовано кінний полк з 1055 людий, котрий виїздить до табору в Тампа. Два кораблї достарчили повстанцям на полудневих берегах Куби амунїциї, оружя і живности.

Гаванна, 15. червня. Послїдними днями дійшло між Іспанцями а повстанцями до кількох меньших битв. Повстанцї всюди уступали.

Вино Папайтинове
Вино з оріхів Коля.
6

при недугах жолудка, на травленє.
Ціна 4 корони.

Средство підбуджуюче і покріпляюче.
Ціна 2 корони.

Головний склад в аптиці
161 163—?
Жигм. Рукера
під „Срібним Орлом“ у Львові.

Цїнник львівскої палати торговельної і промисловоі.

Львів дня 15. червня 1898.

	платять зл.	кр.	жадають зл.	кр.
I. Акциї за штуку.				
Зелїз. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.				
Зелїз. Львів-Черн.-Ясси по 200 зл. валь.	212	—	215	—
србл.	300	—	305	—
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.	374	—	381	—
„ кред. гал. по 200 зл. в. ав.	200	—	210	—
Ґарбарнї в Ряшеві по 200 зл. в. ав.	200	—	210	—
Фабрики ваґонів в Сяноку перед тим Лїпінского по 500 кор. в. ав.	260	—	—	—
II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.				
Банку гіп. г. 5% в. ав. з 10% пр.	110	20	110	90
„ „ „ 4½% „ льос в 50 л.	100	—	100	70
„ „ „ 4% „ в 601 по 200 К.	96	50	97	20
„ краєв. 4½% в. ав. льос в 51 л.	101	—	101	70
„ „ 4% в. ав. льос. в 57 л.	98	—	98	70
Тов. кред. гал. земс. 4% (першаеміс.)	98	—	98	70
„ „ „ „ 4% льос. в 41½ лїт	97	40	98	10
„ „ „ „ 4% „ в 56 лїт	97	25	97	95
III. Облїґи за 100 зл.				
Гал. фонду пропінац. 4% в. ав.	98	10	98	80
Буков. „ „ 5% „ „	102	75	—	—
Комунальні Банку кр. 5% (2 ем.)	102	50	—	—
„ „ „ 4½% (3 ем.)	100	30	101	—
Зелїзницї льокальні 4% по 200 кр.	97	50	98	20
Довички краєв. 6% ва. з року 1873	103	—	—	—
„ „ 4% „ „ 1891	—	—	—	—
„ „ 4% по 200 кор. з р. 1893	97	80	98	50
„ м. Львова 4% по 200 кор.	96	40	97	—
IV. Льоси.				
Міста Кракова	26	50	28	50
„ Станиславова	—	—	—	—
V. Монети:				
Дукат цїсарский	5	62	5	72
Наполеондор	9	48	9	58
Пів-імперҗял	9	46	9	56
Рубель російский срібний	1	20	1	25
„ „ паперовий	127	25	128	—
100 марок нїмецких	58	60	59	—

Розклад їзди поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-го мая 1898.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп. (приходить о годинї)	Поїзд особ.	до Львова	Поїзд посп. (відходить о годинї)	Поїзд особ.	зі Львова
1·50	6·45	з Іцкан (Ґалацу, Ясс), Сучави	6·00		до Підволочиск, Бродів з головн. двірця
	7·30	„ Зимної води від 8/5 до 11/9 влучно	6·05		„ Іцкан (Букарешту, Ясс, Ґалацу)
	7·40	„ Янова	6·15		„ Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча
	7·50	„ Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	8·35		„ Кракова (Відня, Берлїна)
	7·55	„ Сокаля і Рави рускої		8·50	„ „ „ Варшави)
	8·05	„ Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		9·15	„ Скольного від 10/7 до 31/8 вл.
	8·15	„ Тернополя і Бродів на дворець головний,		9·25	„ Янова
	9·05	„ Кракова від 15/6 до 15/9 влучно	1·55	9·35	„ Підволочиск, Бродів з дв. головного
	10·35	„ Іцкан, Сучави	2·08	9·53	з дв. Підзамче
	10·45	„ Ярослава, Любачева		9·55	„ Белзця, Рави рускої, Сокаля
	1·01	„ Янова		10·55	„ Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави
1·30	—	„ Кракова (Відня, Берлїна, Вороцлава)		12·05	„ Янова від 1/7 до 15/9 тільки в нед. і сьв.
	1·40	„ Скольного, Стрия (Гребенова в. 10/7 до 31/8)		2·15	„ Брухович від 8/5 до 11/9 „ „ „
1.50		„ Іцкан (Букарешту, Ґалацу, Ясс) Сучави	2·40		„ Іцкан (Ясс, Букарешту)
2·15		„ Підволочиск (Кієва, Одесси) на дв. Підз.	2·50		„ Кракова (Відня, Берлїна)
2·30		на дв. гол.		3·00	„ Стрия, Скольного тільки від 1/5 до 30/9
	5·00	„ „ Козови, Бродів на дв. Підз.		3·11	„ Янова
	5·25	на дв. гол.		3·16	„ Зимної води тільки від 8/5 до 11/9 вл.
	5·40	„ Іцкан, Сучави		3·26	„ Брухович „ „ „ „ „ „
	5·55	„ Сокаля, Белзця і Любачева		4·55	„ Ярославя, Самбора через Перемишль
Ніч			**Ніч**		
5·10	3.04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.		4·10	до Кракова (Відня, Берлїна, М. Ляборч)
	3·30	на дв. головний		5·20	„ Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	6·10	„ Кракова (Відня)		6·20	„ Янова від 1/5 до 15/9 тільки в нед. і сьв.
	7·57	„ Янова від 1/5 до 16/9 і від 16/9 до 30/9 щоденъ		6·30	„ Іцкан, Радівців, Кімполюнґа Сучави
	8·12	від 1/6 до 15/9 вл. тільки в недїлю і сьвята	10·40	6·40	„ Кракова (Відня, Берлїна, Варшави)
	8·31	„ Брухович тільки від 8/5 до 30/6 і від 16/8 до 11/9		6·55	„ Тернополя з двірця головного
		від 1/7 до 15/8 влучно		7·00	„ Лавочного (Мункача, Пешту)
	8·53	„ Янова від 1/6 до 15/9 тільки в будні дни		7·10	„ Сокаля, Рави рускої
8·45	9·10	„ Кракова (Відня, Берлїна, Варшави)		7·15	„ Тернополя з двірця Підзамче
9·39		„ Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче		8·40	„ Янова від 1/5 до 30/9 і 16/9 до 30/9 вл.
9·45		„ Іцкан. (Букарешту, Ясс, Ґалацу, Сучави)			щоденъ, від 1/6 до 15/9 в нед. і сьвята
9·55		» Підволочиск, Бродів на дв. головний		10·05	„ Іцкан (Ясс, Ґалацу) Сучави
	10·30	„ Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава		11·00	„ Підволочиск, Бродів з дв. головного
	12·15	„ Скольного, Калуша, Борислава.		11·27	з дв. Підзамче

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно: 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зел. держ. (Львів, ул. Третого мая, готель Імперяль) удїляє пояснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНѢСТЕРЪ“

перше і одиноке руске Товариство асекурацийне, **припоручене** Всч. Духовеньству і всїм вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариятам всїх трех** епархій, обезпечає будинки, урядженє домашне, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках **против шкід огневих.**

»Днѣстеръ« вступив в 6-тий рік своєї дїяльности з **збільшеними** фондами ґаранцийними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 виносить:

Фонд резервовий	73.874 зр. 47 кр.	176.143 зр. 87 кр.
Резерва премій	52.269 „ 40 „	
Фонд основний	50.000 „ — „	

Виплачені **шкоди** до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи »Днѣстра« дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди лїквідують ся безпроволочно. **Полїси** »Днѣстра« приймає **Банк краєвий** при **пожичках** гіпотечних.

На житє можна обезпечатись **через »Днѣстеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає найкористнїйші услівя, представляє своїми фондами найбільшу ґаранцию і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту »Днѣстеръ«, стоваришенє з обмеженою порукою, удїляє **пожички** *за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адмінїстрацийні* за інтабуляциєю або порукою двох відповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт і приймає вкладки до опроцентованя від **членів і третих осіб** по **4½%**. Удїл членьский виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і пожичку дістати може тільки член обезпечений в »Днѣстрѣ«. Інформациї удїляє Дирекция листовно.

Зголошеня о удїленє аґенций в окрестностях **і де нема** близько аґентів »Днѣстра«, **приймає ся.**

Інформациї і посередництво до заключеня **обезпечень житєвих** в найкористнїйших комбінациях.

Пожички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. кред. »Днѣстеръ« на 5½% і 1% додатку на кошта адм.

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., I. п.

приймає ласкаві замовленя і виконує їх ґустовно і по приступних цїнах.

206 17-104

НАУКУ КРОЮ удїляє в осібних годинах.

Замісцеві панночки приймає на помешканє.

1000 туток цигаретових за **1 зр.** поручає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львві, лиця Галицка число 12.

Замавляючим 5.000 туток o разом опакованє і відсилка franco.

Специяліст обуви непромакаючої власного винайденя!

ІВАН ЯРИМОВИЧ

СКЛАД і РУКОДІЛЬНЯ

обуви мужескої, дамскої і для дїтий

у Львові, площа Бернардиньска число 10.

має честь повідомити отсим Вп. Публику, що виробляє **ОБУВЄ НЕПРОМАКАЮЧЕ** власного винайденя, з всякого рода шкір, як: **Обувє** мужеске і дамске, також **чоботи** з холявами тревалі, надмірно **легкі** і по цїнах дуже приступних. — Також принимає до відновленя і направи **Кальоші** і **Плащі** кавчукові, всякі **ґумові приряди** як також зельованя обувя кавчуком.— Всякі замісцеві замовленя виконує в можливо як найкоротшім часї. — Дякуючи за дотеперішні ласкаві взгляди, і поручаючись на дальше, остаю з глубоким поважанєм

139 32—140 **Іван Яримович.**

Специяліст до направи кальошів і плащів кавчукових.

Herder'sche Verlagshandlung, Freiburg im Breisgau.— **B. Herder, Wien I,** Wollz. 33

Soeben ist erschienen und durch die alle Buchhandlungen zu beziehen:

Преданіе церковное и русская богословская литература. Критическое сопоставленіе (по поводу критики на книгу »о церкви«). **(Die kirchliche Ueberlieferung und die russische theologische Literatur.** Eine kritische Gegenüberstellung [aus Anlass der Kritik des Buches „Ueber die Kirche“]). gr. 8°. (VI u. 584 S.) *M.* 4.

Jeder, der sich für die Frage der Wiedervereinigung der Kirchen interessirt, wird nicht umhin können, das Erscheinen des vorliegenden russischen Buches mit Freuden zu begrüssen. Es beabsichtigt nachzuweisen, wie künstlich die Kluft ist, welche, nach der Meinung der russischen Theologen, die römische Kirche von denen des Orients trennt.

Маґазин блаватних товарів

Дамскої конфекциї

Білизни

Антін Пізуньский

у Львові, Академічна ч. 12.

поручає великий виріб сезонових новостий, а також склад полотен, шертінґів, хусток, ручників, сервет, обрусів, пончіх, скарпеток. — Робітня сукон і швальня білизни

Прібки на жаданє висилає ся. Цїни як найприступнїйші. 151 41—47

ПРАВДА

ілюстроване письмо для руского народу *під редакциєю С. Кульчицкого.*

виходить у Львові тижднево кождої пятницї.

Буде подавати поезиї, повісти, житєписи з портретами, поучаючі статї з історії, письменьства, господарства, промислу, вісти про читальнї, вісти полїтичні і суспільні. Крім того буде містити часть забавну.

Передплата: В Австрії річно **4 р.** півpічно **2 р.** чвертьрічно **1 р.** За границею річно **8 рубл.** півpічно **4 рубл.**

Редакция, адмінїстрация і експедиция

Львів, ул. Собісчина ч. 5. Б.

Видає й відповідає за редакцію: **Стефан Кульчицкий.**

З друкарнї В. А. Шийковского.